

KYSTTORSK I SØR, HØRING AV FORSLAG OM BESKYTTELSE AV GYTEOMRÅDER OG FORBUD MOT Å FISKE TORSK FRA TELEMARK TIL SVENSKEGRENSEN.

Asgeir Aglen

**Havforskningsinstituttet
2018**

HØRINGSSVAR TIL FORSLAG OM VERN AV KYSTTORSK LINDESNES TIL SVENSKEGRENSEN

Havforskningsinstituttet gir full støtte til de omfattende reguleringer av fiske på kysttorsk sør som Fiskeridirektoratet har foreslått i høringsdokumentene.

Kommentarer og forslag:

Vern av gytefelt

Havforskningsinstituttet støtter Fiskeridirektoratets anbefaling om at gytefeltene vernes og at verneperioden gjelder fra 1. januar til 30. april, samt at kunnskap om gytefelt på Skagerrakkysten blir benyttet som best tilgjengelig kunnskap.

Vi vil likevel bemerke at kartlegging og verdisetting av gytefelt har pågått i ti år. I løpet av denne perioden har det skjedd metodiske forbedringer i hvordan gytefelt kartlegges og endringer i hvordan verdisetningen brukes. Dette er tidligere nevnt i kysttorskrapporten (Aglen m fl 2016). Feltinnsamlingen som ligger til grunn for forslaget på Skagerrak er til dels nesten ti år gammelt og representerer et øyeblikksbilde av en dynamisk gytesituasjon i område. Imidlertid er gytefeltkartleggingen i grove trekk forventet å gi et godt bilde av de viktigste gyteplassene. Havforskningsinstituttet finner det allikevel riktig å nevne at ettersom datagrunnlaget er svakt og det er foreslått å verne også flere C-områder, vil man kunne forvente at noen gyteområder ikke er fanget opp i denne første kartleggingen. I 2018 ble det gjennomført nye gytefeltundersøkelser i Oslofjorden og i 2019 vil det bli foretatt nye undersøkelser i Agder. Vi anbefaler at det åpnes for at Havforskningsinstituttet kan komme med innspill til andre områder når analyser av disse nye og mer oppdaterte dataene er ferdig analysert.

Området i Saltrødbukta i Arendal er svært lite, og i den grad torsken vandrer i området innenfor Tromøya vil den fremdeles være svært sårbar for fiske, spesielt fordi dette innbefatter et urbanisert område. I tråd med HI sitt forslag om buffersoner burde derfor alle C-områdene innenfor Tromøya bli omfattet av en forbudssone i gytetiden (punkt 3 i høringen).

Områdene Bufjorden, Byfjorden (Goosefjorden) og Vikkilen ved Grimstad ble nok litt oversett i HI sin anbefaling høsten 2017 (Kunnskapsstøtte kysttorsk i sør). Dette inkluderer noen B-områder som ligger i en befolkningstett region, med potensielt stort fiskepress og bør vurderes inkludert i vernet.

Oppvekstområder nær gytefelt

Det er ellers viktig å vurdere oppvekstområder for yngel rundt gyteområdene som et kriterium av stor betydning for utvelgelse av fredning av et gytefelt. Øst for Lindesnes vil HI sin strandnotserie kunne gi en pekepinn om hva som er gunstige oppvekstområder. Generelt vil omfattende grunne områder med forekomster av ålegress eller tarebunn alltid være viktige områder for yngelen. Kartlagte gyteområder med tilhørende oppvekstområder bør etter HIs syn gis høy oppmerksomhet i kystsoneplanleggingen.

Utenom gytesesongen

Beste tilgjengelige kunnskap om bevegelsene til kysttorsk/ fjordtorsk viser at voksten torsk bruker fjordene og gytefeltene hele året, også i perioder utenom selve gytetiden. I tillegg er det vist at fiskedødeligheten for kysttorsk er høyest i sommermånedene, med en topp i juli. Havforskningsinstituttet ber derfor Fiskeridirektoratet vurdere om det i enkelte områder karakterisert som gytefelt bør være fiskeforbud hele året, siden intensjonen er å gi særskilt vern til sårbare, lokale gytebestander av kysttorsk/ fjordtorsk.

Informasjonsutfordringer og slipping av torsk fanget i vernede gytefelt

Havforskningsinstituttet (i samarbeid med NMBU, NINA, Akvaplan-Niva og Nordlandsforskning) gjennomfører nå et stort NFR-prosjekt der målet er å etablere robuste metoder for å estimere innsats, fangster og sosio-økonomiske verdier i fritidsfisket i Norge. Ett av studieområdene er Oslofjorden (Vestfold, Østfold, Buskerud, Akershus og Oslo). Det gjennomføres 20 feltdager per kvartal for å kartlegge og intervju stang- og snørefiskere i Oslofjorden. I tillegg gjennomføres det en runde per kvartal for å kartlegge faste redskaper med påfølgende telefonintervjuer av fiskere om redskap og fangst. Dataene som blir samlet inn vil gi et godt kunnskapsgrunnlag for å evaluere utviklingen i fritidsfisket i Oslofjorden både med tanke på deltakelse og fangstsammensetning.

Kunnskapen om minstemål på torsk er svært begrenset blant fritidsfiskerne i indre og ytre Oslofjord. Siden april 2018 har det vært gjennomført 252 intervjuer av fiskere/fiskergrupper. Hvis flere fiskere fisker sammen (i båt eller på land) blir dette gjennomført som ett intervju. Dette vil tilsi at hvis en person i gruppen kjenner til minstemålet, så får de korrekt på spørsmålet. I så måte er det 481 fiskere som har blitt intervjuet frem til nå. Grunnet språkproblemer og andre forhold er kunnskap om hva som er minstemål for torsk i området blitt stilt i 215 intervjuer. Det er kun 19 % av intervjuene som svarer rett på hva minstemål er på torsk. 36 % vet ikke, 26 % foreslår mellom 10 og 30 centimeter, 5 % foreslår mellom 31-39 centimeter og 13 % foreslår over 40 cm (spennvidde fra 42-80 centimeter). Det er nå 8 år siden minstemål på torsk ble innført i Norge. At mindre enn 20 % av de som driver fritidsfiske kjenner til dette er urovekkende. Det er grunn til å påpeke at det er et betydelig behov for å få ut informasjon til fiskerne.

På bakgrunn av disse erfaringer vil Havforskningsinstituttet anbefale at i gytefelt/sesonger stengt for torskefiske bør det være totalt påbud om gjenutsetting av torsk. Tilsvarende gjelder allerede for sjørørret. HI vil også påpeke at behovet for omfattende og tydelig informasjon om de nye reguleringene.

«Krafttak for kysttorsken (KFK)» -kommentar vedrørende videreføring av prosjektet

Forslaget som er på høring innebærer en storskala fiskeriregulering, jfr et endret forvaltningsregime i et større geografisk område. KFKs arbeid er belyst i høringsbrevet, og Havforskningsinstituttets forsøksfiske anbefales videreført for å overvåke "effekter" av nytt forvaltningsregime. For å få god kunnskap om effektene av fiskerireguleringen vil det være avgjørende å ha referanseområder/kontrollområder der fiske ikke forekommer. KFKs igangsatte arbeid med å peke ut og innføre aktuelle bevaringsområder/referanseområder i Ytre Oslofjord er således nyttig for å opprette slike områder. Havforskningsinstituttet anmoder om at det tas hensyn til dette pågående arbeidet i den endelige vurderingen.

Miljøendringer

Havforskningsinstituttet vil understreke at det er påvist betydelige endringer i planktonsamfunnet langs Skagerrakkysten. Dette er blitt knyttet både til eutrofiering (overgjødsling) og temperaturøkning, som begge er storskala fenomen. Videre er det faglige holdepunkt for at dette har ført til redusert rekruttering av torsk og andre fiskeslag. Det er derfor ikke gitt at lokale tiltak i form av redusert fiske vil føre til at torskebestanden kan bringes tilbake til samme nivå som tidligere.

Bevaringsområder

Havforskningsinstituttet finner det ellers i denne sammenheng riktig å nevne at forsøk med reduksjon av fiskedødelighet gjennom områdevern på liten og stor skala i Skagerrak (Moland m.fl. 2013, Fernandez-Chacon m.fl. 2015) og Kattegat (Wikström m.fl. 2016) har vist at en bred alders- og størrelsessammensetning lar seg restaurere lokalt. Slike restaurerte bestander ser ut til å være en forutsetning for lokal produksjon av yngel, som i år der forholdene ligger til rette for høy overlevelse hos larver og juvenile torsk kan gi god uttelling for bestandene. Canadisk forskning (Hutchings m.fl.) peker på at gjenoppbygging er svært tidkrevende når bestander er fisket tilstrekkelig langt ned. Havforskningsinstituttet vurderer situasjonen for kysttorsk i østlige Skagerrak til å være på et historisk lavt nivå, og mener at treffsikre tiltak nå er avgjørende for restaurering av sårbare lokale torskebestander.